

Ασκητική (Νίκος Καζαντζάκης)

✘ «Ερχόμαστε από μια σκοτεινή άβυσσο· καταλήγουμε σε μια σκοτεινή άβυσσο· το μεταξύ φωτεινό διάστημα το λέμε Ζωή.

Ευτύς ως γεννηθούμε, αρχίζει κι η επιστροφή· ταυτόχρονα το ξεκίνημα κι ο γυρισμός· κάθε στιγμή πεθαίνουμε. Γι αυτό πολλοί διαλάλησαν: Σκοπός της ζωής είναι ο θάνατος.

Μα κι ευτύς ως γεννηθούμε, αρχίζει κι η προσπάθεια να δημιουργήσουμε, να συνθέσουμε, να κάμουμε την ύλη ζωή· κάθε στιγμή γεννιόμαστε. Γι' αυτό πολλοί διαλάλησαν: Σκοπός της εφήμερης ζωής είναι η αθανασία.

Στα πρόσκαιρα ζωντανά σώματα τα δυο τούτα ρέματα παλεύουν:

α) ο ανήφορος, προς τη σύνθεση, προς τη ζωή, προς την αθανασία·

β) ο κατήφορος, προς την αποσύνθεση, προς την ύλη, προς το θάνατο.

Και τα δυο ρέματα πηγάζουν από τα έγκατα της αρχέγονης ουσίας. Στην αρχή η ζωή ξαφνιάζει· σαν παράνομη φαίνεται, σαν παρά φύση, σαν εφήμερη αντίδραση στις σκοτεινές αιώνιες πηγές· μα βαθύτερα νιώθουμε: η Ζωή είναι κι αυτή άναρχη, ακατάλυτη φόρα του Σύμπαντου.

Αλλιώς, πούθε η περανθρώπινη δύναμη που μας σφεντονίζει από το αγέννητο στο γεννητό και μας γκαρδιώνει· φυτά, ζώα, ανθρώπους· στον αγώνα; Και τα δυο αντίδρομα ρέματα είναι άγια.

Χρέος μας λοιπόν να συλλάβουμε τ' όραμα που χωράει κι εναρμονίζει τις δυο τεράστιες τούτες άναρχες, ακατάλυτες Ορμές· και με τ' όραμα τούτο να ρυθμίσουμε το στοχασμό μας και την πράξη».

Απόσπασμα από την «Ασκητική» (Νίκος Καζαντζάκης)

Το φιλοσοφικό έργο του Νίκου Καζαντζάκη «Ασκητική», αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα κείμενά του, μέσα από το οποίο προσπαθεί να εκφράσει τα μεταφυσικά του πιστεύω, ενώ την θεωρούσε ως «το σπόρο απ' όπου βλάστησε όλο το έργο του». Δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά στο περιοδικό του Δημήτριου Γληνού «Αναγέννηση», το 1927, ενώ η πρώτη έκδοση έγινε το 1945 στην Αθήνα. Το 1930 εξ αιτίας της «Ασκητικής» επρόκειτο να οδηγηθεί στα δικαστήρια για αθεϊσμό, αλλά η δίκη τελικά δεν έγινε ποτέ.

Λήψη αρχείου (230 KB)

